

Tisdag 24 mars 2009

Bästa praxis inom regionalpolitiken och hinder för användning av strukturfonderna

P6_TA(2009)0156

Europaparlamentets resolution av den 24 mars 2009 om bästa praxis inom regionalpolitiken och hinder för användning av strukturfonderna (2008/2061(INI))

(2010/C 117 E/07)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Urbactprogrammet, som inletts inom ramen för gemenskapsinitiativet Urban, och som underlättar och utvecklar både bästa praxis och utbytet av erfarenheter mellan fler än 200 städer i Europeiska unionen,
- med beaktande av sin resolution av den 21 oktober 2008 om styrelseformer och partnerskap på nationell och regional grundval samt på projektbasis inom regionalpolitiken ⁽¹⁾,
- med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden ⁽²⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1080/2006 av den 5 juli 2006 om Europeiska regionala utvecklingsfonden ⁽³⁾,
- med beaktande av artiklarna 158 och 159 i EG-fördraget,
- med beaktande av ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådets möte i Lissabon den 23 och 24 mars 2000,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 19 juni 2008 med titeln "Den femte rapporten om ekonomisk och social sammanhållning – Tillväxt i regionerna, tillväxt i Europa" (KOM(2008)0371),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 6 oktober 2008 med titeln "Grönbok om territoriell sammanhållning – Att omvandla territoriell mångfald till styrka" (KOM(2008)0616),
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 8 november 2006 med titeln "Regioner för ekonomisk förändring" (KOM(2006)0675),
- med beaktande av den studie som genomförts av parlamentets utredningsavdelning (struktur- och sammanhållningspolitik) om bästa praxis inom regionalpolitiken och hinder för användning av strukturfonderna,
- med beaktande av den offentliga utfrågning som anordnades av Europaparlamentets utskott för regional utveckling den 17 juli 2008,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för regional utveckling och yttrandet från budgetutskottet (A6-0095/2009), och av följande skäl:

⁽¹⁾ Antagna texter, P6_TA(2008)0492.

⁽²⁾ EUT L 210, 31.7.2006, s. 25.

⁽³⁾ EUT L 210, 31.7.2006, s. 1.

Tisdag 24 mars 2009

- A. Sammanhållningspolitiken är ett av EU:s viktigaste politikområden, inte bara när man ser till dess budgetanslag utan i synnerhet när man ser till det faktum att den är en grundpelare i den europeiska integrationsprocessen och till dess betydelse för den sociala, ekonomiska och territoriella sammanhållningen i Europeiska unionen och för en harmonisk utveckling i de totalt 268 regionerna för att på så sätt minska skillnaderna och bristerna i utvecklingen samt för ett bättre liv för EU-medborgarna.
- B. Samtidigt som de utmaningar som Europeiska unionens regioner står inför i hög grad liknar varandra, kommer de att påverka de olika regionerna på olika sätt beroende på regionernas särdrag i fråga om deras karaktär (exempelvis öregioner eller bergsregioner) och i fråga om deras befolkning. Utmaningarna utgörs av globaliseringen med dess ekonomiska omstruktureringar som sker i allt snabbare takt, nya handelsförbindelser, följderna av den tekniska revolutionen, klimatförändringarna, den kunskapsbaserade ekonomins utveckling, den demografiska förändringen, avfolkningen och den ökande invandringen.
- C. De bästa resultaten, som ökar den ackumulerade kunskapsbasen och förbättrar konkurrensen, uppnås ofta genom samarbete mellan den offentliga sektorn, näringslivet, utbildningssektorn och de lokala aktörerna.
- D. Sammanhållningspolitiken kan inte utnyttjas fullt ut för att möta dessa utmaningar, eftersom potentiella projektsökande står inför stora svårigheter när det gäller utnyttjandet av EU:s strukturmedel. Svårigheterna är bland annat
- att de byråkratiska hindren är alltför stora,
 - att det finns alltför många bestämmelser som i vissa fall är tillgängliga endast på Internet, vilket gör att många potentiella förmånstagare inte har tillgång till dessa resurser,
 - att vissa medlemsstater ofta ändrar kriterierna för berättigande till stöd och gör ändringar i förteckningen över erforderliga handlingar,
 - att insynen i beslutsförfaranden och samfinansieringssystem är bristfällig och att betalningar är försenade,
 - att medlemsstaterna har långsamma, besvärliga och centralt styrda förvaltningar och tillämpar regler på ett sätt som leder till ökad byråkrati och bristfälligt tillhandahållande av information,
 - att den decentraliserade förvaltningskapaciteten är otillräcklig och att olika modeller tillämpas för medlemsstaternas regionala förvaltning, vilket gör det omöjligt att få fram jämförbara uppgifter och att utbyta bästa praxis,
 - små möjligheter till interregional samordning,
 - brist på en fungerande samarbetsordning mellan de nationella, regionala och lokala myndigheterna.
- E. Dessa hinder orsakas av det stora antalet felaktigheter som fortfarande förekommer inom sammanhållningspolitiken.
- F. Förseningarna i genomförandet av strukturpolitiken beror delvis på alltför stela förfaranden. Förfarandena bör därför förenklas och det bör göras en tydlig ansvars- och befogenhetsfördelning mellan EU, medlemsstaterna och de regionala och lokala myndigheterna.
1. Europaparlamentets framhåller att spridning av bästa praxis till den breda allmänheten innebär ett mervärde i form av förbättrad kommunikation och förbättrad lönsamhet. Detta bör tas i beaktande, samtidigt som försöken att införa denna praxis för EU:s regionalpolitik i första hand bör inriktas på att hjälpa genomförandeorgan i utarbetandet av regler om tillgång till strukturella resurser, så att utbyte av information och erfarenheter kan bidra till en betydande förbättring av projektkvaliteten, genom att tillhandahålla lösningar på gemensamma problem och välja effektivare och mer riktade åtgärder.

Tisdag 24 mars 2009

2. Förfarandena för genomförandet av projekt och program som finansieras genom strukturfonderna bör förenklas, i synnerhet vad gäller styrnings- och kontrollsystemen. Europaparlamentet välkomnar därför den uppsättning ändringar av bestämmelserna för att förenkla strukturfondsörfarandena som kommissionen föreslagit som svar på dagens finanskris och väntar otåligt på nästa uppsättning förslag från kommissionen på detta område, som är avsedda att läggas fram inom de närmaste månaderna.

Avskaffande av hinder

3. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att avskaffa de nämnda hindren bland annat genom
- att fastställa långsiktiga utvärderingskriterier för projekt som samfinansierats med EU:s strukturmedel,
 - att inte utvärdera innovativa projekt enligt samma utvärderingskriterier som används för andra projekt, utan att utarbeta särskilda kriterier som är anpassade efter innovativa projekt och som i praktiken tillåter en större felmarginal,
 - att förkorta den längsta period under vilken projekthandlingar ska behöva bevaras för kommissionens kontroll, från nuvarande tio år till tre år,
 - att utarbeta särskilda politiska åtgärder och nya kvalitativa indikatorer för regioner med särskilda geografiska särdrag, såsom bergsregioner, glesbefolkade regioner, regioner i yttre randområden, gränsregioner och öregioner, och att anpassa de politiska åtgärdernas geografiska omfattning efter dessa, i syfte att främja den territoriella sammanhållningen i Europeiska unionen,
 - att förenkla kontrollsystemet och sträva mot införandet av ett enhetligt kontrollsystem,
 - att ändra bestämmelserna för offentliga upphandlingar i syfte att förenkla och harmonisera dem,
 - att tillsammans med medlemsstaterna samordna bestämmelserna för berättigande till kostnadsersättning,
 - att i större utsträckning betala ut förskott till förmånstagarna,
 - att bättre samordna de åtgärder som vidtas och samfinansieras inom ramen för sammanhållningspolitiken och den gemensamma jordbrukspolitikens andra pelare (landsbygdsutveckling),
 - att göra programmen för tekniskt bistånd flexibla,
 - att införa mekanismer för att främja nätverkssamarbete och förenkla förvaltningen av gruppprojekt,
 - att lätta den administrativa bördan som dessa projekt medför och se till att den är proportionerlig i förhållande till projektens storlek,
 - att förenkla, förtydliga och skynda på projektarbetet och göra det mer resultatriktat,
 - att aktivt uppmantra medlemsstaterna att inrätta ett effektivt system för samarbete och ansvarsdelning mellan de nationella, regionala och lokala nivåerna,
 - att underlätta tillträdet till medel genom ett närmare samarbete med de nationella regeringarna för att förkorta handläggningstiden,
 - att utarbeta en tidtabell för att vidta konkreta åtgärder för att avskaffa hinder och förbättra tillträdet till medel.
4. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att dessutom utveckla en samordnad och allmänt tillgänglig strategi för det interregionala utbytet av bästa praxis, så att sammanhållningspolitikens aktörer kan använda sig av andras erfarenheter.

Tisdag 24 mars 2009

5. Europaparlamentet påpekar uttryckligen att fastställandet av bästa praxis inte får leda till ökad byråkrati för projektsökande och projektansvariga.
6. Europaparlamentet begär att byråkratin i samband med användningen av strukturfonderna ska minimeras och inte i onödan utökas genom särskilda krav från medlemsstaterna.
7. Europaparlamentet bekräftar sitt stöd för bästa praxis, vars syfte är att varje medlemsstat ska utarbeta en årlig nationell revisionsförklaring som inbegriper gemenskapsfonderna inom delad förvaltning, och anser att denna metod bör göras till allmän praxis.

Allmänna och specifika kriterier för att fastställa bästa praxis

8. Europaparlamentet uppskattar den idé som presenteras i initiativet "Regioner för ekonomisk förändring", bland annat om att årligen dela ut och offentliggöra RegioStars-utmärkelsen för bästa praxis och att skapa en särskild hemsida för bästa praxis. Parlamentet uppmärksammar att enbart en hemsida har begränsad effektivitet.
9. Europaparlamentet ställer sig kritisk till den bristfälliga insynen när det gäller kommissionens tillämpning av objektiva kriterier för fastställandet av bästa praxis.
10. Med tanke på den omfattande användningen av begreppet "bästa praxis", liksom "god praxis" och "framgångshistoria" som är begrepp som ofta likställs med bästa praxis, uppmanar Europaparlamentet kommissionen att utarbeta en samling kriterier som är särskilt avsedda för sammanhållningspolitiken och som gör det möjligt att särskilja dem från kriterier som avser andra projekt.
11. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att fastställa bästa praxis på grundval av följande kriterier:
 - Projektets kvalitet.
 - Tillämpning av principen om partnerskap.
 - De aktuella åtgärdernas hållbarhet.
 - Främjande av lika möjligheter för kvinnor och män och integrering av jämställdhetsperspektivet.
 - Projektets innovationsgrad.
 - Främjande av samordning mellan EU:s politik för olika sektorer och territorier.
 - Ändamålsenlig användning av medel.
 - Tidsåtgång fram till att projektet inleds.
 - Tidsmässig och organisatorisk effektivitet i genomförandet av projektet.
 - Betydelse som pådrivande faktor i regionen eller för hela EU.
 - Inverkan på sysselsättningen.
 - Resurser för små och medelstora företag.
 - Underlättande av nätverksaktiviteter och territoriellt samarbete mellan olika regioner.
 - Möjlighet att genomföra projektet även i andra EU-regioner.
 - Åtgärdernas mervärde inom de EU-politiska områdena.
 - Projektets positiva inverkan på medborgare, regioner, medlemsstater och samhället i stort.

Tisdag 24 mars 2009

12. Europaparlamentet betonar att de kriterier som väljs som utgångspunkt för bästa praxis måste vara klart mätbara och fullständigt pålitliga, så att man undviker motsättningar, oönskade effekter och subjektiva bedömningar som kan underminera hela arbetet med att gradera projekten utifrån dessa kriterier. Kommissionen uppmanas därför att klart och tydligt beskriva både innehållet i dessa kriterier och hur de bör tillämpas.

13. Europaparlamentet rekommenderar att vissa kompletterande kriterier används för att fastställa bästa praxis, detta mot bakgrund av en analys som har gjorts av ett stort antal projekt från flera olika EU-regioner, vilka rör sammanhållningspolitiken, är av stor betydelse för den fortsatta utvecklingen både i de enskilda regionerna och i hela EU, och genomförs på mycket olika sätt.

14. Europaparlamentet rekommenderar att man på området "forskning och utveckling/innovation" använder följande kriterier:

- Kvalitativt betydelsefulla investeringar i vetenskap och forskning.
- Koppling mellan näringslivet, den akademiska världen och forskningsinstituterna, med särskild tonvikt vid stärkandet av små och medelstora företag, inte minst som ett sätt att få fart på den territoriella utvecklingen.
- Koppling mellan institut som arbetar med vetenskap och forskning.
- Utveckling och/eller vidareutveckling av ny teknik och/eller praktisk tillämpning av ny teknik.
- Tillämpning av ny teknik i traditionella sektorer.
- Relevans för näringslivet.
- Lösningar för EU:s nyckelsektorer, t.ex. miljö och energ.

15. Europaparlamentet rekommenderar att man på området "miljöskydd, klimatskydd och hållbar energipolitik" använder följande kriterier:

- Skyddsåtgärder för särskilt utsatta områden. Dessa åtgärder ska vara särskilt anpassade efter dessa områden (känslighet), i synnerhet vattenområden.
- Skydd och effektivt utnyttjande av knappa resurser.
- Ansvarsfull hantering av resurser.
- Åtgärder för att ta itu med energifattigdom.
- Avsevärt förbättrad energieffektivitet.
- Avsevärd minskning av energiförbrukningen.
- Ökning av andelen förnybara energikällor.
- Åtgärder för att minska koldioxid-utsläppen.
- Resurssnåla metoder och/eller förfaranden för att hantera knappa eller hotade resurser.

Tisdag 24 mars 2009

16. Europaparlamentet rekommenderar att man på området "skapande av högkvalitativa arbetstillfällen" använder följande kriterier:

- Förbättring av arbetsvillkoren.
- Ökat antal högkvalitativa arbetstillfällen.
- Hållbart skapande av framtidsorienterade arbetstillfällen.
- Garanti för likvärdigt tillträde till arbetsmarknaden för kvinnor och män.
- Ökad produktivitet.
- Ökad konkurrenskraft.
- Skapande av arbetstillfällen som inte är knutna till någon bestämd plats, såsom e-handel.
- Åtgärder för att ge arbetskraften en högre specialiseringsgrad.
- Användning av modern informations- och kommunikationsteknik.
- Möjlighet att kombinera familjeliv och arbetsliv.
- Åtgärder för särskilt utsatta befolkningsgrupper (exempelvis ungdomar, kvinnor, personer med funktionshinder, invandrare, långtidsarbetslösa, arbetslösa i åldrar över 45 år, personer utan utbildning).
- Förbättrat tillträde och förbättrad tillgång till transport, telekommunikation, utbildning och hälso- och sjukvård.

17. Europaparlamentet rekommenderar att man på området "livslångt lärande" använder följande kriterier:

- Förbättrade utbildningsvillkor och fler utbildningsplatser i synnerhet för att förbättra möjligheterna för särskilt missgynnade eller utsatta befolkningsgrupper (exempelvis ungdomar, kvinnor, personer med funktionshinder, invandrare, långtidsarbetslösa, arbetslösa i åldrar över 45 år, personer utan utbildning).
- Koppling mellan grundutbildning, yrkesutbildning och näringslivets behov.
- Krav på kvalitativt och kvantitativt anpassade projekt på utbildningsområdet.
- Införande och användning av modern teknik och moderna metoder.
- Åtgärder för att skapa och bevara beredvilligheten att genomgå utbildning.
- Ökat deltagande i vidareutbildningar.
- Livslång språkinläring.

Tisdag 24 mars 2009

18. Europaparlamentet rekommenderar att man på området "integrerad stadsutveckling" använder följande kriterier:

- Långsiktig och integrerad politik för kollektivtrafik, fotgängare, cyklister och biltrafik för att åstadkomma en effektiv integrering mellan de olika transportmedlen, såväl offentliga som privata.
- Effektiv trafikförvaltning.
- Främjande av den ekonomiska utvecklingen i städerna.
- Ökade företagsinvesteringar, åtgärder för att öka och bevara sysselsättningen – med särskild tonvikt vid ungdomssysselsättningen och företagandet – och förbättra det sociala livet.
- Återställande av nergångna kvarter och avindustrialiserade områden.
- Förbättrade levnadsförhållanden i städerna, exempelvis genom tillträde och tillgång till offentliga tjänster.
- Skapande av grönområden och rekreationsområden, och effektivare användning av vatten och energi, i synnerhet i bostadssektorn.
- Resurser för personer med funktionshinder.
- Främjande av åtgärder för att få befolkningen, i synnerhet ungdomarna, att stanna kvar i sina städer.
- Beaktande av bostadsmiljön i städer, förorter och den närmaste landsbygden.
- Minskad markanvändning, genom att återanvändningen av ödemark utökas väsentligt och oplanerad stadsutbredning förhindras.
- Förbättrat tillträde till urbana tjänster och transporttjänster för personer med nedsatt rörelseförmåga.
- Ökat samspel mellan städer och landsbygdsområden.
- Tillämpning av en integrerad ansats.

19. Europaparlamentet rekommenderar att man på området "demografisk utveckling" använder följande kriterier:

- Allmän tillgång till tjänster.
- Utökade åtgärder för att locka kvalificerad arbetskraft.
- Ökad integrering av särskilt utsatta befolkningsgrupper genom förbättrad grund- och yrkesutbildning.
- Åtgärder beträffande flexibla arbetstider.
- Åtgärder för att underlätta livet för arbetande föräldrar, och som gör det möjligt att förena familjeliv och arbetsliv.
- Åtgärder för att främja en smidig integrering av invandrare.
- Hänsyn till de särskilda behoven hos personer med funktionshinder och äldre medborgare.
- Främjande av upprätthållandet av befolkningsnivån (i områden som drabbas av avbefolkning).

Tisdag 24 mars 2009

20. Europaparlamentet rekommenderar att man på området "gränsöverskridande samarbete" använder följande kriterier:

- Utökning och förbättring av gränsöverskridande kontakter.
- Upprättande av varaktiga nätverk eller långsiktiga samarbetsformer.
- Harmonisering av olika system och förfaranden.
- Nya samarbetspartner.
- Skapande av finansiellt oberoende.
- Varaktig överföring och varaktigt utbyte av kunskap över gränserna.
- Gemensam utveckling av partnerregioners potentialer.
- Infrastrukturella förbindelser mellan olika partnerregioner.

21. Europaparlamentet rekommenderar att man på området "offentlig-privata partnerskap" använder följande kriterier:

- Ökad effektivitet och lönsamhet i genomförandet av projekt.
- Påskyndning av genomförandet av projekt.
- Tydlig mekanism för riskspridning.
- Förbättring av projektförvaltningen.
- Ökat deltagande av lokala och regionala myndigheter och aktörer i offentlig-privata partnerskap.
- Klara och tydliga förhållningsregler för verksamheten inom offentliga organ och företag.

22. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att beakta behovet av att främja bästa praxis för finansiella arrangemang, särskilt dem inom offentlig-privata partnerskap och partnerskap som erhåller stöd från Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden.

23. Europaparlamentet är medvetet om att det är mycket svårt för ett projekt att uppfylla alla ovan nämnda kriterier samtidigt och uppmanar därför kommissionen att, innan dessa kriterier tillämpas, gradera dem i prioriteringsordning och fastställa de kriterier som ska prioriteras, för att på så sätt göra det lättare att utse intressanta projekt som tillämpar bästa praxis. De gemensamt överenskomna kriterierna för att fastställa bästa praxis bör tillämpas på ett öppet och tydligt sätt som möjliggör en bättre förvaltning och förhindrar sammanblandning med andra liknande villkor.

24. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att för den fortsatta användningen av begreppen "bästa praxis", "god praxis" eller "framgångshistoria" utarbeta en tydlig och klar indelning eller gradering av dessa kriterier för projektbeskrivningarna.

Tisdag 24 mars 2009

Utbyte av bästa praxis

25. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att organisera och samordna utbyte av bästa praxis genom att samordna ett regionnätverk och genom att upprätta en hemsida som är allmänt tillgänglig på gemenskapens samtliga språk.

26. Europaparlamentet rekommenderar kommissionen att inom ramen för den nuvarande förvaltningen upprätta ett särskilt kontor inom generaldirektoratet för regionalpolitik som, i syfte att främja ett långsiktigt, kontinuerligt, tillförlitligt och framgångsrikt utbyte av bästa praxis på det sammanhållningspolitiska området och i samarbete med regionnätverket, ska se till att bästa praxis utvärderas, samlas in och utbyts, och ska utgöra ständig kontaktpunkt för både utbud och efterfrågan. Kommissionen uppmanas också att sprida denna tillämpning av bästa praxis inom kommissionens alla avdelningar.

27. Europaparlamentet föreslår att man i samband med utvärderingen bör studera och ta hänsyn till beprövade och pålitliga metoder som redan har tillämpats. Särskild tonvikt bör läggas vid samarbete med ett nätverk bestående av regionala myndigheter och specialiserade organ, eftersom de är den viktigaste källan till den direkta information om bästa praxis som behövs för utvärderingen.

28. Europeiska unionen tillhandahåller ekonomiska medel och bästa praxis, men det är upp till de nationella, regionala och lokala beslutsfattarna att utnyttja dem. Europaparlamentet finner det glädjande att ett Erasmusprogram har inrättats för lokalt och regionalt folkvalda representanter.

29. Europaparlamentet rekommenderar att kommissionen använder sig av de verktyg som finns att tillgå inom Regionkommittén, särskilt övervakningsplattformen för Lissabonstrategin och nätverket för övervakning av subsidiaritetsprincipen, för att utbyta bästa praxis mellan regionerna och medlemsstaterna i syfte att finna och gemensamt fastställa målen, därefter planera åtgärderna och slutligen göra en jämförande utvärdering av sammanhållningspolitikens resultat.

*

* *

30. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

Komplementaritet och samordning av sammanhållningspolitiken med åtgärder för landsbygdsutveckling

P6_TA(2009)0157

Europaparlamentets resolution av den 24 mars 2009 om komplementaritet och samordning av sammanhållningspolitiken med åtgärder för landsbygdsutveckling (2008/2100(INI))

(2010/C 117 E/08)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 158 och 159 i EG-fördraget,
- med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 av den 11 juli 2006 om allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Sammanhållningsfonden ⁽¹⁾, särskilt artikel 9 i denna,

⁽¹⁾ EUT L 210, 31.7.2006, s. 25.